

ARENA

Nord-Norge 2040 – Vi kan forme vår framtid

 Nofima
marked

SpareBank
NORD-NORGE

“Be the change you want to see in the world”

Mahatma Ghandi

Nordområdene er høyaktuell

- Regjeringens viktigste strategiske satsingsområde
 - Polisen smelter
 - Russland blir viktigere
 - Urbefolknings spørsmål står på dagsorden
- Fokus flytter seg nordover
- Mulighetene i Nord-Norge har aldri vært bedre
- Scenarioanalysen tegner mulige utviklingsveier
- Nord-Norge 2040

Fire viktige næringer i 2040

- Marin
 - Energi
 - Turisme
 - Kultur
-
- Det tegnes to scenarier for hver
 - Et offensivt
 - Et defensivt
 - Identifisere drivkrefter for å kunne ta grep

Husker du 1978?

- Den kalde krigen preger forholdet øst/vest
- For mange er Syden fortsatt verdens ytterpunkt
- Skrivemaskinen har kulehode med rettetast
- Musikken kommer fra LP og kasset
- Norsk olje og gass produksjon var 13% av dagens nivå
- Norsk produksjon av laks og ørret var 5800 tonn, tilsvarende 0,7% av dagens nivå
- 15 år før første SMS
- 17 år før PC kommer med Internettleser

Hva skjer de neste 30 åra?

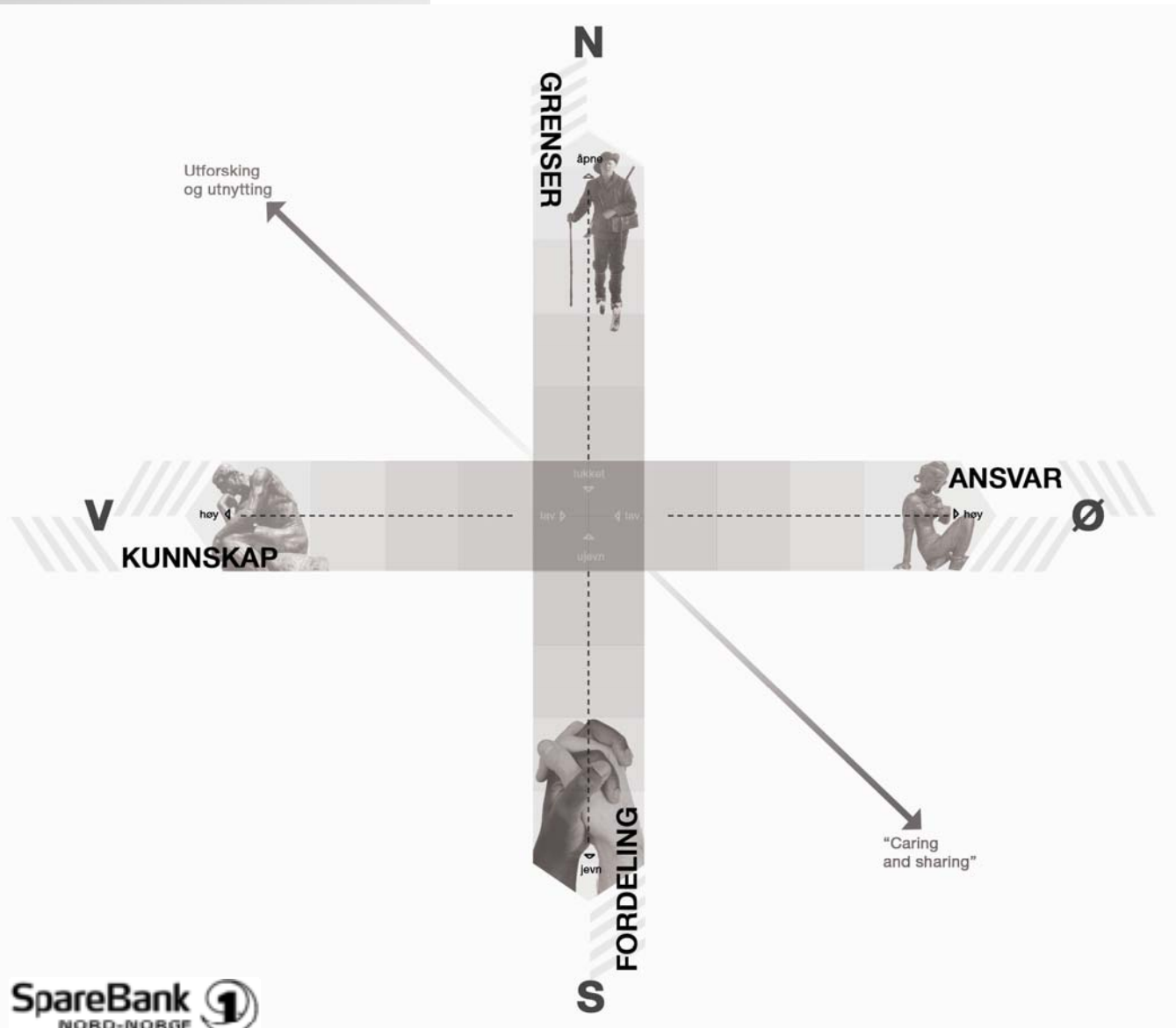
- Endringene vil være større de neste 30 åra enn de 30 siste
 - Globaliseringen fortsetter
 - Ny teknologi utvikles
 - Miljøkriser tiltar
- Hvordan vil de nye økonomiene opptre?
- Får vi en læringsprosess i og mellom regimer?
- Hvordan håndtere miljøutfordringene?
- Hvordan håndtere global ulikhet i muligheter, ressurser og rikdommer?

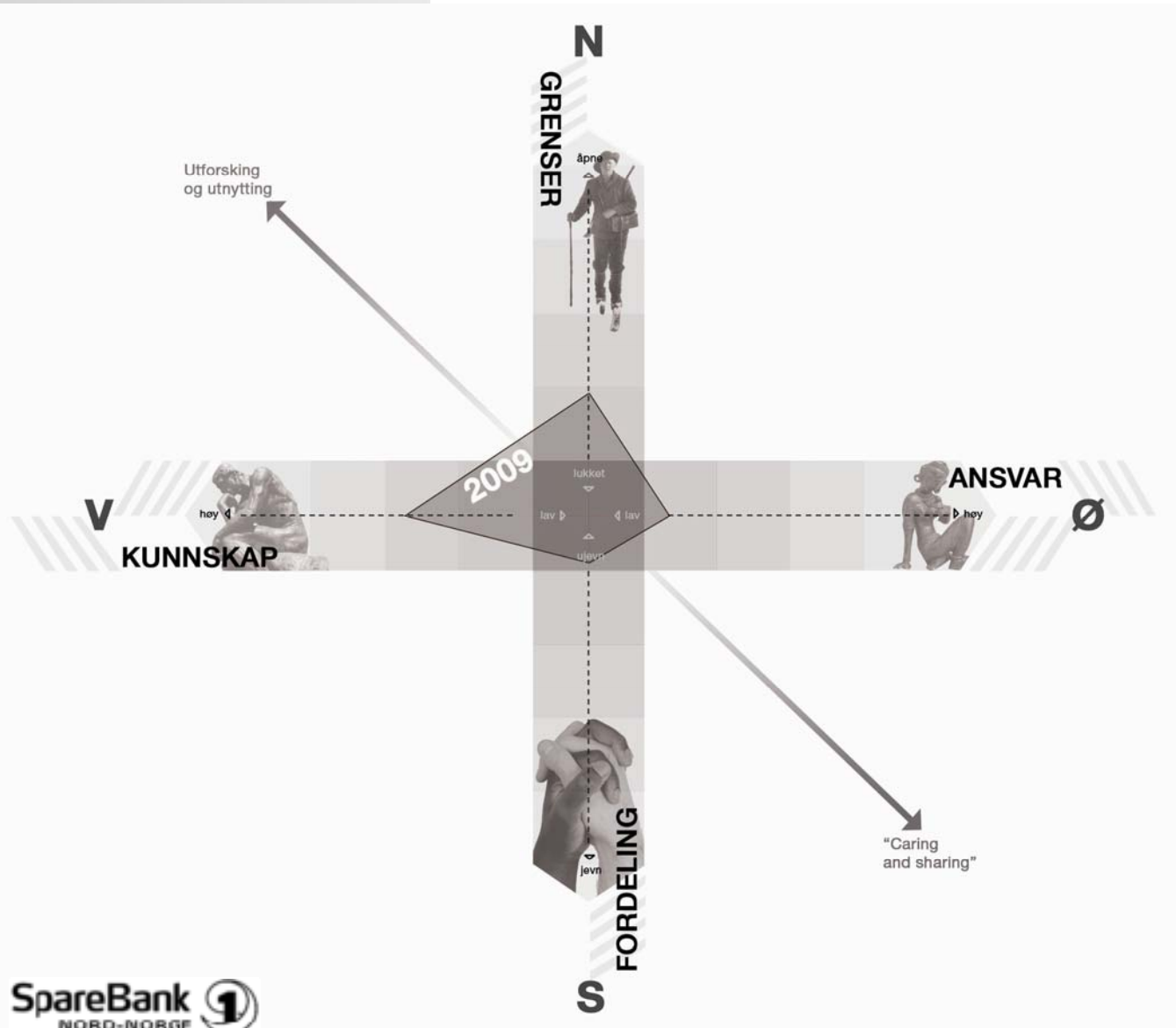
Drivkrefter som påvirker utviklingen

Akse (Retning)	Beskrivelse av enkelte egenskaper langs de fire aksene	Hoved- drivkrefter
Nord	<i>Arktis, store åpne områder, omstridte grenser</i>	Grenser
Sør	<i>Den tredje verden, sosial ulikhet, migrasjon</i>	Fordeling
Vest	<i>Vitenskapelig rasjonalitet, styring, kontroll</i>	Kunnskap, analytisk
Øst	<i>Visdom, helhetstenking, langsiktighet</i>	Ansvarlighet

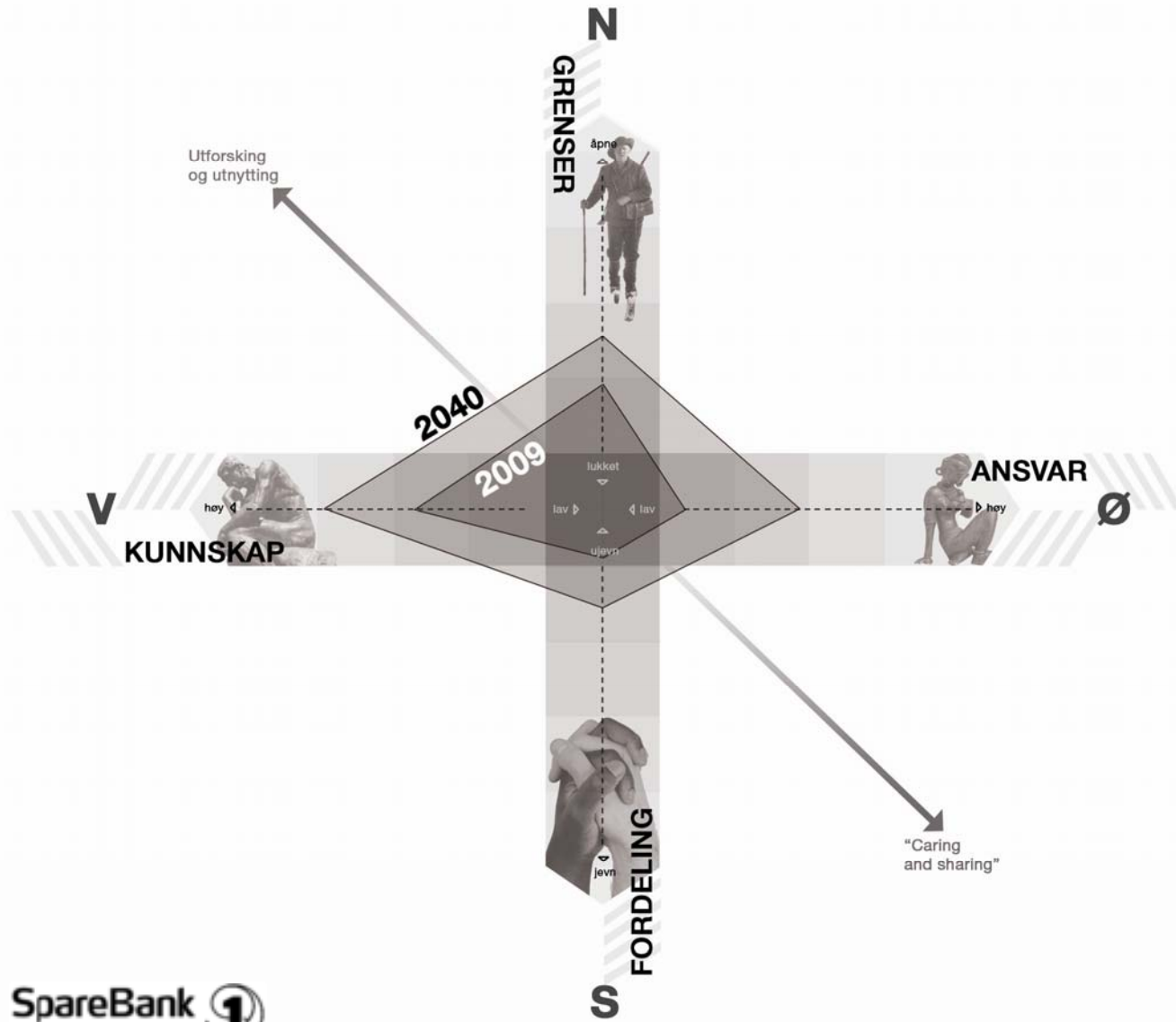
Å bære eller ikke være

Å bære eller ikke være

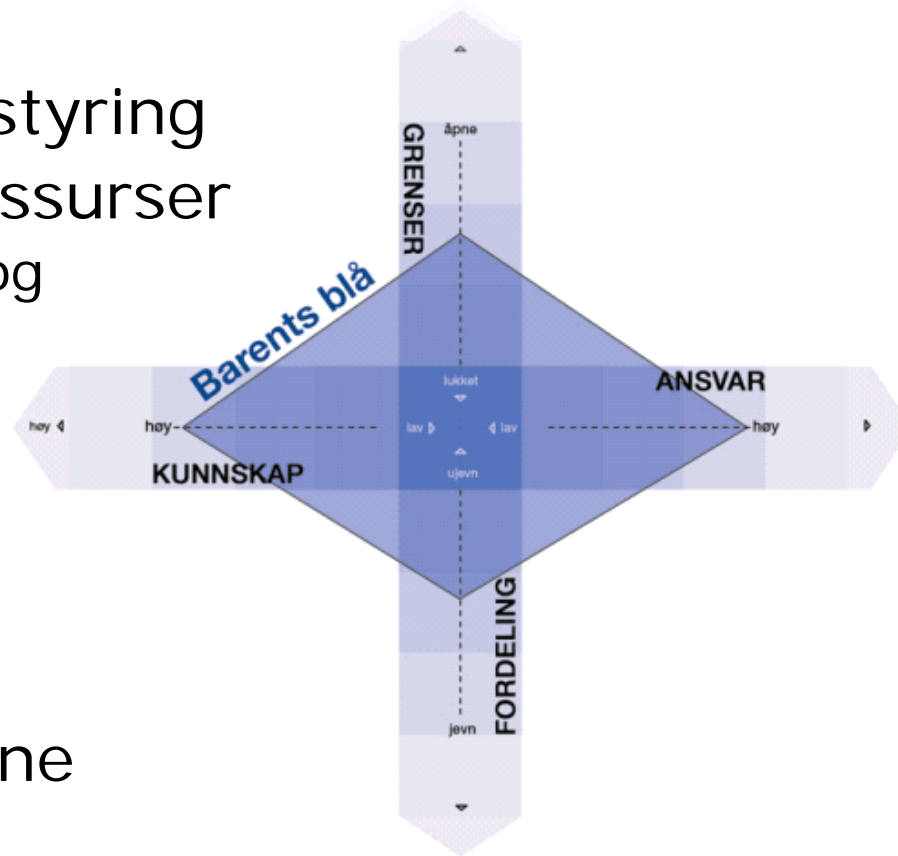

Å bære eller ikke være

Marin: Barents blå

- Lokal tilstedeværelse og styring
- Åpen tilgang til mange ressurser
 - Brukerne har bevisbyrden og ansvaret for bærekraft
 - Myndighetene er godkjenningsorgan
- Satsing på forskning og utdanning
- 80 % av norsk marin produksjon i nordområdene
- Viktig mat- og medisinskap for en verden med ni milliarder

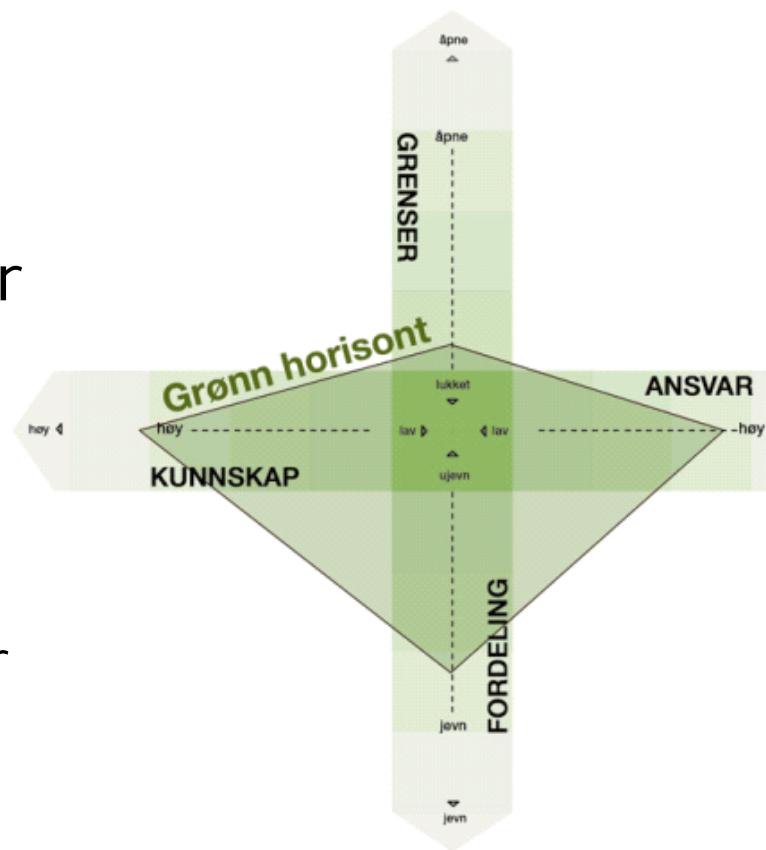
Glimt fra Barents blå

- Økte temperaturer ga vekst i havet i nord
 - Sild og makrell har trukket lengre nord
- Sjøplanter dyrkes på kommersiell basis
- Bluetech Oceans er vårt "Blå Nokia"
 - Milliardindustri i nord produserer medisiner, enzymer, oljer og næringsstoffer
- Maten sendes hjem til deg og lagres automatisk i tempererte bokser
- Matcoacher er trendy

Energi: Grønn horisont

- Olje- og gassproduksjonen i nord på sitt høyeste
- Satsingen på grønn energi har gitt resultater
- En større andel av oljefondet brukes aktivt
- Ny forvaltningsplan i 2010
 - Krav om regionale ringvirkninger
 - Vekselvirkning mot underleverandører og forskning
- Distribuert energiproduksjon
 - Forbrukere gikk fra å være konsumenter til å bli produsenter

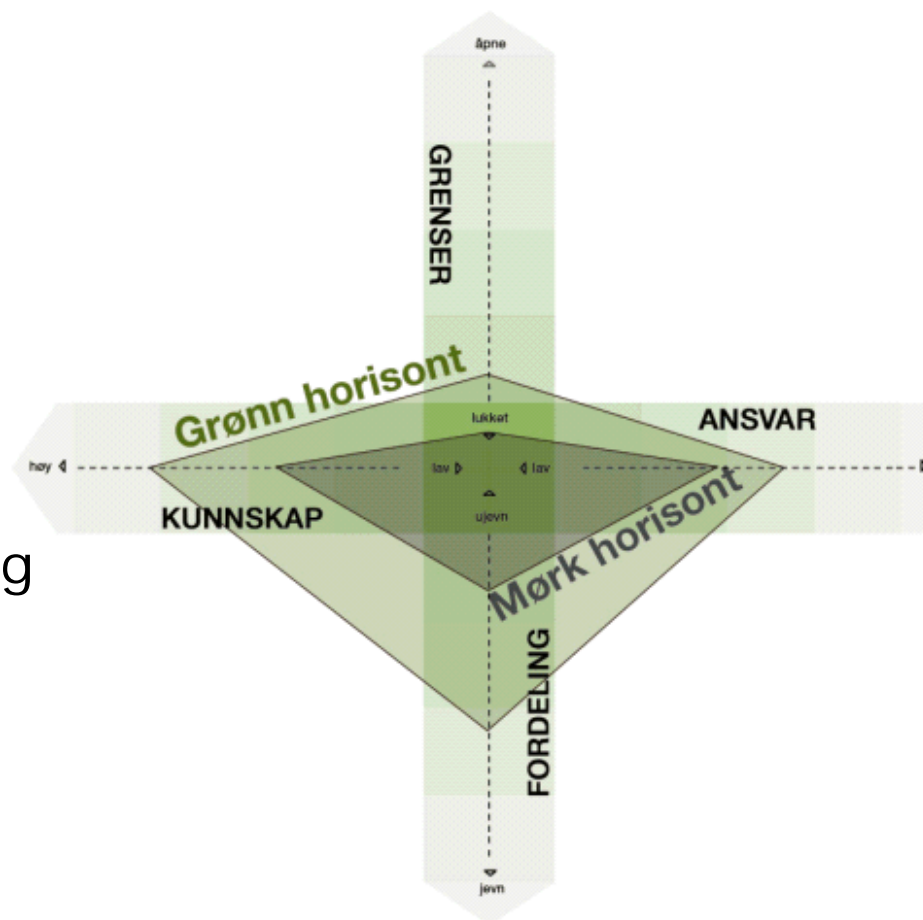
Nyhetsglimt fra Grønn horisont

- Prosjekteringen av MagLev-toget fra Tokyo til Hamburg over nordpolen vil starte i 2044. Det supersoniske og energigjerrige toget går det meste av strekningen i vakuumtunnel i havet. Det får to stopp utenfor Skandinavia, med tilknytning til Narvik og Bergen. (VD 05.06.40)
- En solfanger med 2600 meters diameter bygges i Nordland. Modulene settes sammen i rommet og vil gå i bane rundt jorda. Driftskontrollen vil foregå fra Svalbard. Kraften sendes via mikrobølger tilbake til mottakerstasjoner på jorda. (SunnetNews 08.08.40)

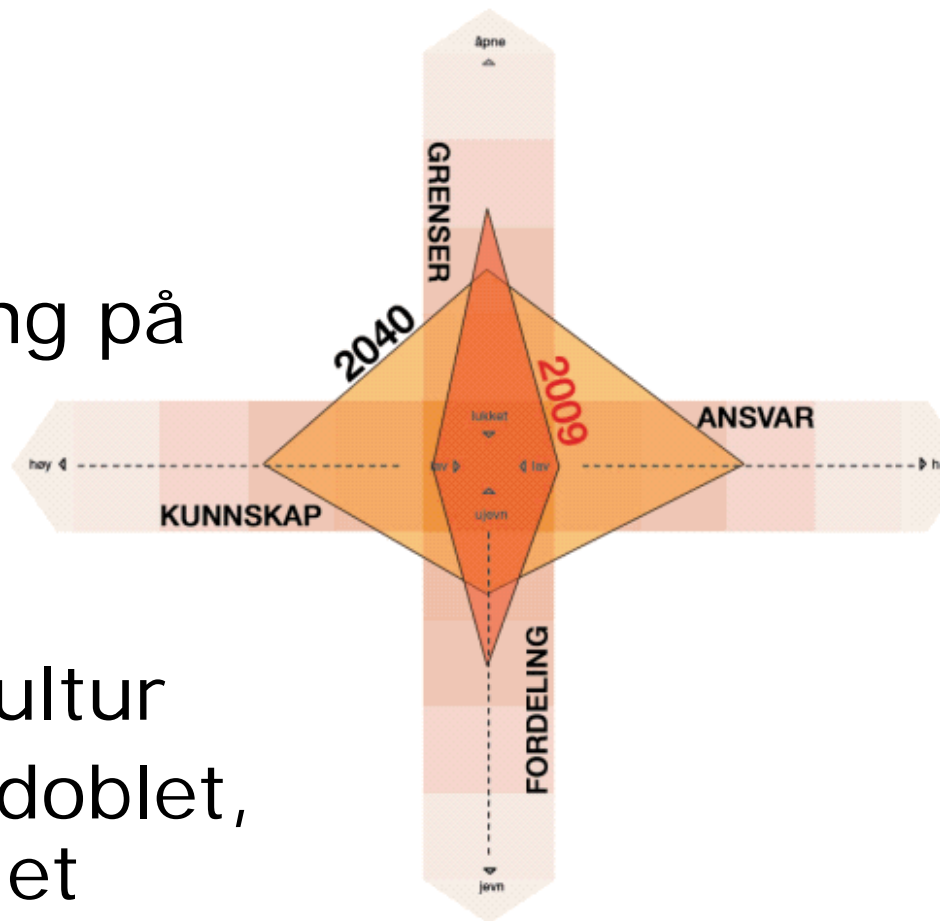
Energi: Mørk horisont

- Post petroleum traume
- Pensjonsfondet gir en følelse av trygghet
- Industrien tok ikke ansvar
 - Få regionale ringvirkninger
 - Ikke i front på ren energi og overføringsteknologi
 - Kom ikke i posisjon på Shtokman-feltet

Turisme: ReiselivsLæringen

- Helhetlig strategi
- Felles identitet
- Kompromissløs satsing på kunnskap og miljø
- Direkte reiseruter
- Helårsturisme
- Integreert mot lokal kultur
- Antall gjestedøgn tredoblet, omsettingen åttedoblet

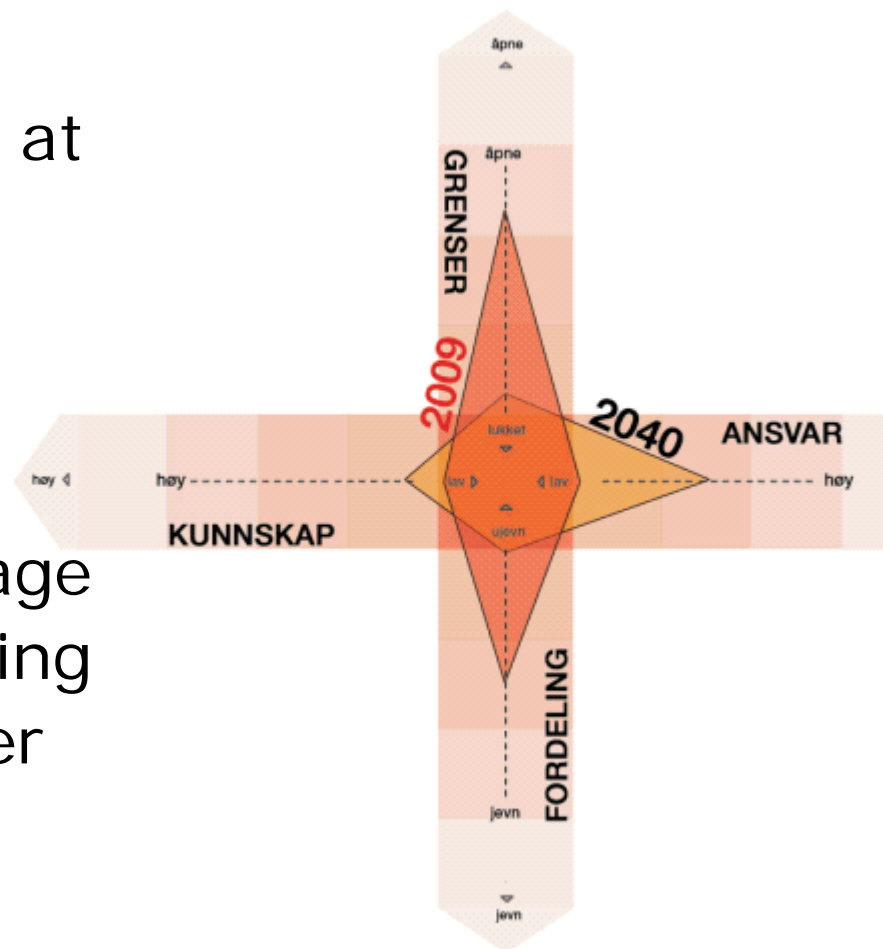
Glimt fra ReiselivsLæringen

- Store seilskip krysser verdenshavene
 - Ruten over polbassenget er populær
- Seilingsnettet for Hurtigruten er opprettholdt
- Virtuelle reisesentre med avanserte simulatorer
 - Lokale reiselivsaktører utvikler konsepter og mottar lisensinntekter
 - De som liker å reise virtuelt er ofte de samme som kommer for å oppleve "the real thing"

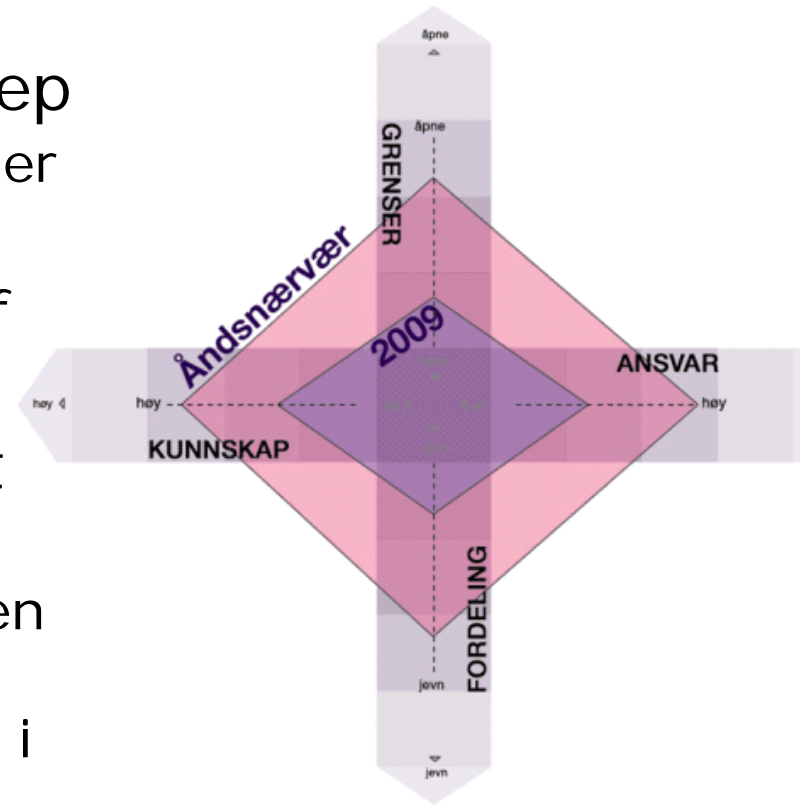
Turisme: ReiselivsTæringen

- Slitasje på miljøet førte til at myndighetene tok ansvar
 - Fra 2030 ble adgangen til å bruke naturen regulert
- Skipstrafikk nært kysten
- Uklok plassering av vindmølleparker ødela image
- Lite kunnskapsbasert næring
- Domineres av store aktører
 - Mister urfolksperspektiv
 - Lite lokal forankring

Kultur: Åndsnærvær

- Man tok tidlig de politiske grep
 - Kulturråd fikk makt og budsjetter
 - La til rette for kultur
- Kultur ble anerkjent som tøff og tung kunnskap
- Næringen godt integrert mot annen virksomhet
 - Mer enn 20 % av verdiskapingen fra kultur
 - 50 % av befolkningen involvert i kulturproduksjon
- At det lå en tanke bak, ble et varemerke for Nord-Norge

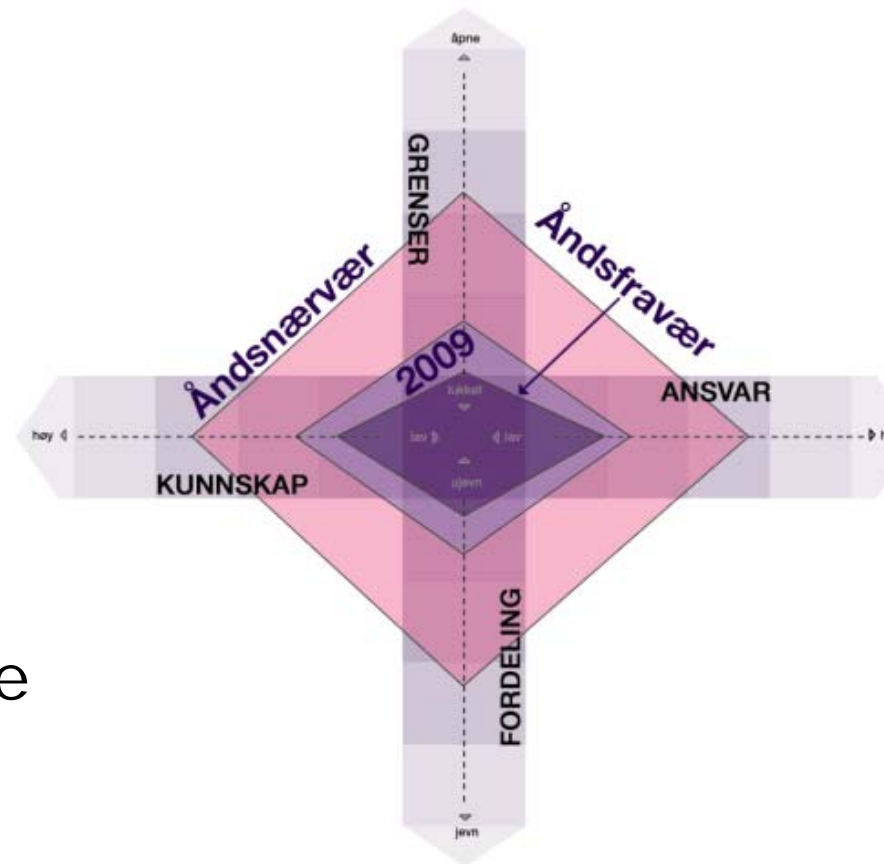

Glimt fra Åndsnærvær

- Unge kunst- og kulturarbeidere har redusert skatt og nedbetaling av studielån
- 3 % av byggkostnadene til kunstnerisk utsmykking i alle offentlige bygg
- Mat er kultur
 - "Kystens Hus", med fisketorg og spisesteder etablert flere steder
- Urfolksdimensjonen har internasjonalsisert samisk kultur og skapt nye arbeidsplasser

Kultur: Åndsfravær

- Lite politisk gjennomslag
 - Samme driftspremisser som vare- og tjenesteproduksjon
 - Fokus på masseproduksjon av festivaler
- Mistet sin rolle som korreks og deltakende i samfunnsbyggingen
- Kultur og natur mistet mye ektehet som hadde inspirert og trukket til seg kreative mennesker

Tre nøkler til suksess

- Vi må bygge kompetanse på problemstillinger knyttet til:
 - Grenser
 - Fordeling
 - Ansvar
- Dermed sikrer vi ikke bare en bærekraftig utvikling i nord, men vi utvikler også en kompetanse som verden i økende grad etterspør

Mer enn analytisk kunnskap må til

- Å sprengre grenser krever mot
- Å fordele krever omtanke og solidaritet
- Å tenke helhetlig krever innsikt og klokskap
- Også befolkningen i nord må ta et ansvar:
 - Skal vi lykkes, må vi tilegne oss en mer moden identitet forankret både i en fellesskapsfølelse i nord og i en ny global solidaritet

Et helhetlig forvaltningssystem

- "Nye byggesteiner i nord"
- Nå trengs en ny arkitektur som sikrer
 - Regional industri- og kompetansebygging
 - Samhandling mellom ulike næringer
 - Ressurser gjøres tilgjengelig for folk som ønsker å bo og satse i nord
 - At lukking og vern ikke hindrer bærekraftig bruk
 - At ansvar gradvis flyttes fra myndigheter til brukere
- Bør settes ned et utvalg som utreder mulighetene
- Eget Nordområdedirektorat – lokalisert i nord?

Å bære eller ikke være

